

AZA. Podobnie, w badaniach Lewisa i wsp. [17] u mężczyzn stwierdzono znacząco krótszy okres czasu od momentu hospitalizacji z powodu AZA do chwili śmierci niż u kobiet. Jeżeli jednak weźmiemy pod uwagę długość okresu intensywnego picia, to od chwili uzależnienia się od alkoholu kobiety umierały wcześniej niż mężczyźni o blisko 4 lata. Inne wyniki przytaczane przez tych autorów: średni okres od pierwszej hospitalizacji do chwili zgonu wynosił 9,5 ($\pm 6,9$) lat; średni wiek w chwili śmierci 56,1 ($\pm 13,2$) lat, różniąc się od uzyskanych w naszych badaniach.

Wydaje się, że problem dotyczący różnic między kobietami i mężczyznami w przebiegu uzależnienia od alkoholu i jego następstw jest stosunkowo mało poznany, mimo prowadzonych na świecie badań. Ich znaczenie osłabia niestety fakt, że były to głównie badania retrospektywne. Należy podkreślić, że dotychczasowe wyniki są w większości zbieżne. Istniejące różnice mogą wynikać z różnorodności metodologicznej oraz środowiskowo-kulturowych odmienności w modelu picia w badanych populacjach. Niewątpliwie powyższy problem wymaga dalszych obserwacji, najlepiej w oparciu o metody prospektywne.

WNIOSKI

1. Kobiety rozpoczynały intensywne picie alkoholu później niż mężczyźni, jednak okres picia do chwili wystąpienia pierwszego zespołu abstynencyjnego był u nich krótszy.
2. U kobiet uzależnionych od alkoholu częściej niż u mężczyzn współwystępują dodatkowe zaburzenia psychiczne.
3. Abstynencyjne napady drgawkowe występują rzadziej u kobiet.

Marcin Wojnar, Dariusz Wasilewski, Halina Matsumoto, Artur Cedro
Gender differences in the course of alcohol withdrawal syndrome

Summary

In a retrospective study the course of the alcohol withdrawal syndrome (AWS) including delirium tremens, was compared in male and female patients hospitalized at the Psychiatric Department of the Medical Academy and in the Nowowiejski Hospital in Warsaw in the years 1973-1987. Medical records of 1179 patients (86,2% males and 13,8% females) were analyzed.

It follows from the study that in women, as compared to men, the onset of intense alcohol drinking was later, but the period of heavy drinking before the first AWS episode was shorter. During the drinking bout prior to the hospitalization the amount of alcohol consumed by women was significantly smaller, they also less frequently drank alcohol unfit for human consumption.

The duration of hospital stay was significantly longer in women than in men, even though the AWS symptoms duration was comparable in both groups under study.

Withdrawal seizures were significantly more frequent among men than among women. No significant intergroup differences were noted in the patients' somatic condition, except for anaemia and a decrease in potassium concentration (more frequent in women), and an increased concentration of alanine aminotransferase and hypoproteinemia (more frequent in men).

Concurrent personality disorders, depressive and neurotic disorders, as well as benzodiazepine and barbiturate abuse were noted more often in women than in men. The period between the first hospitalization for AZA and death was significantly shorter in men than in women.

The findings indicate gender differences in determinants and the course of alcohol withdrawal syndrome.

Key words: alcohol dependence/alcohol withdrawal syndrome/gender

PIŚMIENNICTWO

1. Ashley M.J., Olin J.S., le Riche W.H., Kornaczewski A., Schmidt W., Rankin J.G. (1977) *Morbidity in alcoholics: evidence for accelerated development of physical disease in women*. JAMA, 137, 883-887.
2. Ashley M.J., le Riche W.H., Olin J.S. (1978) „Mixed” (drug abusing) and „pure” alcoholics: A socio-medical comparison. Br. J. Addict., 73, 19-34.
3. Blume S.B. (1986) *Women and alcohol*. A review. J. Am. Med. Assoc., 256, 1467-1470.
4. Boothroyd W.E. (1980) *Nature and Development of Alcoholism in Women*. W: Kalant O.J. (red.) *Alcohol and Drug Problems in Women*. Research Advances in Alcohol and Drug Problems. Tom 5. Plenum Press, New York, 299-329.
5. Brunfentrinker Hochgraf P., Levit Zilberman M., Guerra de Andrade A. (1995) *Women alcoholics - social, demographic and clinical characteristics in a brazilian sample*. Alcohol Alcohol., 30 (4), 427-432.
6. Corrigan E.M. (1980) *Alcoholic Women in Treatment*. New York, Oxford University Press Inc.
7. Dahlgren L. (1975) *Special problems in female alcoholism*. Br. J. Addict., 70, 9-24.
8. Frezza M., DiPadova C., Pozzato G., Terpin M., Baraona E., Lieber C.S. (1990) *High blood alcohol levels in women: the role of decreased gastric alcohol dehydrogenase activity and first-pass metabolism*. N. Engl. J. Med., 322, 95-99.
9. Gavaler J.S. (1982) *Sex-related differences in ethanol induced liver disease: artifactual or real?* Alcoholism, 6, 186-196.
10. Gorelick D.A., Wilkins J.N. (1986) *Special Aspects of Human Alcohol Withdrawal*. W: M. Galanter (red.): *Recent Developments in Alcoholism*. Plenum Press, New York, Tom IV, 283-305.
11. Gross M., Lewis F., Hastey J. (1974). *Acute alcohol withdrawal syndrome*. W: B. Kissin, H. Begleiter (red.): *The Biology of Alcoholism*. Tom III: *Clinical Pathology*. Plenum Press, New York, 193-236.
12. Helzer, L.R., Pryzbeck, T.R. (1988) *The co-occurrence of alcoholism with other psychiatric disorders in the general population and its impact on treatment*. J. Stud. Alcohol 49, 219-224.